

STRÖMSTAD AKADEMI

Nordiskt institut för avancerade studier

Nyhetsforum, Strömstad tvärvetenskapliga akademi

Innehåll

Redaktörens ruta.....	1
Ordförandens och rektorns rapport	2
Åsa Morberg: Om folkbildningen	4
Åsa Morberg: Byskolor.....	5
Åsa Morberg: Nyutkommen bok om bedömning.....	6
Åsa Morberg: Nato och totalförsvaret i skolan.....	7
Åsa Morberg: Recension av "Ledarskap i klassrummet"	8
Gudmund Bergqvist: Ny världsordning	9
Carl Olivestam: Thomas Müntzer	11
Sten Philipson: Etikpolicy	14
Anders Gustavsson: Om antologier	15
Organisationskommittén: Om Vetenskapsfestivalen.....	16
Per Flensburg: Vetenskapsfestivalen, program.....	17

Redaktörens ruta

R e d a k t ö r e n s r u t a Anders Gustavsson

Informatikforskare och rektor Per Flensburg och **didaktiker och styrelseordförande Åsa Morberg** rapporterar om aktuella händelser i Strömstad akademi. Morberg diskuterar ett nytt förslag om att lägga in frågor om NATO och totalförsvaret i skolundervisningen. Hon vänder sig mot regeringens nedskärning på 500 miljoner på tre år till folkbildningen. Hon argumenterar emot nedläggning av mindre skolor på landsbygden. Hon recenserar John Steinbergs bok om ledarskap i klassrummet och en nyutkommen bok av Lundgren & Karlefjärd om betyg i skolan. Flensburg höll den 23 april föredrag i Strömstad med temat Upplysningstiden och Mozart. Han presenterar tillsammans med organisationskommittén ett preliminärt program för vetenskapsfestivalen i Strömstad den 10-13 juni 2024.

Barnläkare Gudmund Bergqvist framhäver betydelsen av att värna om demokratier i världen.

Etiker Sten Philipson skriver om ett förslag till etisk policy och etikråd för Strömstad akademi.

Lärarytbildare och religionsvetare Carl E. Olivestam har skrivit ett kåseri om lingvisten Thomas Müntzer (1489-1525) och hans eftermäle. Han misslyckades under sin livstid men blev ändå ihågkommen av eftervärlden.

Den 31 mars anordnade **lingvist Jens Allwood** i samarbete med **lingvist Elisabeth Ahlsén** bokrelease av antologin *Det Outsagda* på Marston Hill i Mullsjö.

Redaktör: Anders Gustavsson
Layout: Per Flensburg

Etnolog och prorektor Anders Gustavsson skriver om utgivning av antologier. Han föreläste den 20 april vid vetenskapsfestivalen i Göteborg om temat Pandemier i vågrörelser förr och nu. <https://www.vetenskapsfestivalen.se/for-alla/pandemier-i-vagrorelser-forr-och-nu/6322/>

Försök att värva nya medlemmar till Akademien, inte minst yngre forskare. Skicka förslag till rektor Per Flensburg: per.flensburg@stromstadakademi.se

Jag önskar nya bidrag till majnumret av Nyhetsforum med deadline den 27 maj 2024 till anders.gustavsson@ikos.uio.no Sänd kortare artiklar, debattinlägg och/eller recensioner av ny vetenskaplig litteratur. Svenska bidrag skall ha en engelsk översättning. OBS: Filen ska vara i word eller open office format!

Sänd också bidrag till Akademiens skriftserie Acta Academiae Stromstadiensis, AAS, till pete@wahrborg.se, videoserien SAV till: gudmundbergqvist@hotmail.com och Reprintserien SAR och Fria skriftserien till per.flensburg@stromstadakademi.se eller per@flensburgs.se

Ordförandens och rektorns rapport

Månadsrapport för april månad från Åsa Morberg och Per Flensburg

Då är vi inne i april månad och det har varit en månad med riktigt klassiskt aprilväder. Regn, snö, varmt och kallt i en salig blandning! I Borås står vitsipporna i full blom, i Sandviken har det varit mycket halka och trafiksvårigheter. I början av maj verkar det bli bättre, förmodligen kommer då sommaren direkt, som den gjort de senaste åren. Kan det manne ha något med klimatkrisen att göra?

Lägesbeskrivning och stadgan

Det är mycket på gång i Strömstad akademi. Vi ser över det mesta. Målet är att få en verksamhet som är lättskött och obyråkratisk, men som ändå stämmer med den verksamhet vi bedriver och dessutom med god föreningssed. Vi ska inte ha hemsnickrade lösningar. Det är än viktigare nu när vi ska söka om att bli medelsförvaltare hos Forte och Formas, vilket en motion till årsmötet föreslår. När det gäller stadgan för Strömstad akademi så har vi ett nytt förslag. Det är ordentligt genomgången och kommer upp på nästa styrelsemöte. En stadga ska stämma med den verksamhet som vi bedriver. Det har den inte gjort, eftersom den i princip gjordes 2008 och reviderades senast 2017. Sten Philipson som gjort en grundlig översyn som AU behandlat. Stadgan går ut i god tid till styrelsemötet och det är nu dags att fastställa den, först på styrelsemötet och sedan på årsmötet under vetenskapsfestivalen. Om vi inte får en fastställd stadga får vi i ledningen fundera på om vi behöver lämna våra uppdrag. Att inte kunna använda stadgan för stöd är verkligen problematiskt.

Etisk policy med uppförandekod

Vi fick inte den etiska policyn fastställd på förra årsmötet, faktiskt av okända skäl. Nu kommer den etiska policyn upp igen på nästa styrelsemöte. Den har också fått en översyn. Det finns faktiskt en skärpning när det gäller uppförandekoden. Det ska inte gå att bete sig hur som helst mot varandra i Strömstad akademi. Att det är konflikter inom akademien är väl mera regel än undantag. Det kan vi troligen inte ändra på, men det måste finnas tydliga gränser för hur vi beter oss mot varandra. Om man ser på högre utbildning i Sverige så finns i regel etisk policy med uppförandekoder på de flesta lärosäten (KTH och Chalmers) och då borde vi kunna anta en sådan. Det här är en viktig fråga. Vi har haft konflikter kring

antologin som visar att vi behöver en etisk policy och en uppförandekod. Vi anser båda att en etisk policy är helt nödvändig.

Motionsskrivande, en motion per dokument

Vi har efterlyst motioner. Det är viktigt att följa de anvisningar som har getts. Tänk på att inte klumpa ihop flera motioner i samma dokument. Vi ska i styrelseförberedelserna skicka ut motionerna för beredning och är det flera motioner i samma dokument, så överlåter man till ordförande att faktiskt försöka att sära på texterna och göra nya dokument. Som ordförande måste jag säga att är det en väldigt tung administration och vi behöver göra det som går för att underlätta det administrativa arbetet. Vi har inget administrativt stöd. Tänk också på att när man skriver motioner ska det vara något som vi inte kan göra inom ordinarie verksamhet. Vi kan göra väldigt mycket inom ordinarie verksamhet. Om man är osäker om det behövs en motion kan man fråga oss i arbetsutskottet.

Vetenskapsfestivalen närmar sig

Vetenskapsfestivalen närmar sig med stormsteg. Det var några problem med lokalerna, eftersom Skagerack visade sig vara bokad men det har nu löst sig på ett alldeles utmärkt vis. Vi kommer att hålla till på Laholmen. Lasse skriver mer om detta på annan plats. Programmet uppdateras ständigt och man kan se det aktuella läget på hemsidan. Under rubriken "Aktuellt" finns en text "Preliminärt program för Vetenskapsfestivalen" och från den kommer man direkt till den senaste versionen som ligger i rektorns dator. När det ändras där, slår ändringen genom direkt på hemsidan utan någon extra uppladdning.

Vi hoppas att vi får ett stort deltagarantal på vår vetenskapsfestival. Vill du hålla föredrag anmäl detta innan den 15 maj till antingen Per eller Anders, det finns fortfarande en hel del utrymme kvar.

Antologier i Strömstad akademi – anvisningar och riktlinjer krävs

Vi måste i Strömstad akademi ha en policy för hur vi publicerar artiklar, böcker och andra verk. Vi ska ha en publikationspolicy och budget för publikationer. Det är viktigt att redaktionskommittén tar fram underlag kring publikationer. Anvisningar till redaktörer är mycket viktigt! Liksom hur man förväntas finansiera publikationer. Som det fungerar nu ställs styrelsen inför fullbordat faktum och förväntas betala för en publikation som styrelsen inte haft något som helst inflytande på.

Det finns aldrig någon brådska när det gäller publicering. Risken är att brådskan medverkar till kvalitetsbrister och det är inte bra. Vi ska arbeta för god kvalitet på alla våra publikationer. Om man går till ett förlag med en synopsis, så kommer inte boken ut om den inte förväntas sälja. Det är tuffa tider för förlagen, liksom det är för Strömstad akademi när det gäller att sälja antologier.

Ta initiativ och hjälp till med det Du kan

Detta är fullt möjligt. Vi har tunn administration. Om man har en bra idé så kan man börja med att fundera om man kan omsätta den själv eller tillsammans med andra. Det finns inga som står utan uppgifter och beredda att axla idéer som ska omsättas. Det vore fantastiskt om det fanns, men det är inte fallet!

Det är ett öppet och tillåtande klimat i Strömstad akademi. Man behöver inte fråga, såvida det inte rör pengar. Nu ska vi få en budget så att man har en ram att arbeta inom och då blir det tydligare även med sådant som beror ekonomi. Man kan göra väldigt mycket. Alla som ska föreläsa på vetenskapsfestival kan ta initiativ och locka publik. Åsa skriver t ex en artikel till lokaltidningar och skickar in. Hon bjuder in intresserade med personliga brev och försö-

ker att locka journalister att skriva om sitt tema för föreläsningen. Det här kan alla göra. Det behöver inga som helst specialistkunskaper.

Vi håller på att uppdatera vår broschyr om Akademin och den ska vara klar till Vetenskapsfestivalen. Den kommer att läggas ut på hemsidan för synpunkter innan vi sätter igång skrivaren. Håll uppsikt på "Aktuellt" på hemsidan. Där kommer man att kunna ladda ner den.

Åsa Morberg: Om folkbildningen

Regeringen skjuter folkbildningen i sank och misstänkliggör verksamheten genom att tillsätta en särskild revisor

av Åsa Morberg, fil.dr i pedagogik och docent i didaktik

Budgeten för folkbildningen är ett dråpslag med en minskning av 500 miljoner på tre år. Folkbildningen är inte längre viktig. Folkbildningen smutskastas dessutom och regeringen misstänkliggör verksamheten inom folkbildningen genom att tillsätta en särskild revisor. Utbildningsministern säger sig inte kunna acceptera att skattemedel används till annat än det de är avsedda för. Vilka bevis för detta har ministern? Det sägs inte i presentationen. Därför vidtar nu regeringen åtgärder för att säkra en korrekt hantering av statsbidraget till folkbildningen.

Regeringen ser inte att den fria folkbildningen har betydelse som bärare av demokrati och som en slags garant för föreningslivets behov av studier och sist men inte minst behovet av kultur. Regeringen har därför ökat det statliga inflytandet över statsbidraget till folkhögskolor och studieförbund. Avsikten är att det ska vara staten, och inte Folkbildningsrådet, som ska besluta hur stor del av statsbidraget till folkbildningen som ska gå till folkhögskolor, och studieförbund.

Staten ska alltså överpröva frågor om fördelning av statsbidrag till folkhögskolor, till studieförbund och till studerandeorganisationer inom folkhögskolan. Det här är nu en mycket tydlig första början mot en starkare statlig styrning av folkbildningen.

Det här är naturligtvis ett hårt slag mot demokratin och mot kulturen. Det här har nu svenska folket röstat fram. Det här var egentligen väntat, men nu handlar det om att åter igen skapa opinion för en stark folkbildning.

Det är mycket viktigt med uppföljning och granskning av statlig verksamhet menar regeringen. För att säkerställa att statsbidraget till folkbildningen används korrekt har regeringen beslutat att förordna Pia Brundin som revisor i Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna till och med den 1 juni 2026.

Folkbildningen finansieras till stor del av statsbidrag. De ideella föreningarna Folkbildningsrådet och SISU Idrottsutbildarna har i uppgift att fördela och följa upp statsbidragen utifrån den så kallade självförvaltningsmodellen för statsbidrag till folkbildningen. Under de senaste åren har modellen kritiserats efter att bland annat flera påstådda fall av fusk, och felaktigheter har upptäckts i studieförbundens verksamheter. Dessa fall är inte offentliggjorda.

För att på lång sikt säkerställa statens insyn och kontroll har en särskild utredare sedan tidigare i uppdrag att utreda styrning och uppföljning av folkbildningen. Folkbildningsutredningen tittar bland annat också på en permanent lösning på frågan om extern revision av folkbildningen. Men även på kort sikt behöver mer göras, menar regeringen för att utveckla styrning och kontroll inom det nuvarande systemet. Därför utser regeringen nu en revisor

som ska granska hur Folkbildningsrådets och SISU Idrottsutbildarnas arbete med uppföljning och utvärdering lever upp till villkoren som regeringen beslutat för statsbidraget till folkbildningen.

Åsa Morberg: Byskolor

Föreläsning på vetenskapsfestivalen av Åsa Morberg som handlar om att förhindra nedläggning av byskolor i regionen

Jag kommer att föreläsa om värdet av att bevara byskolor. Jag arbetar som forskare inom ett nätverk som heter Byskoleupproret och som har medlemmar från hela Sverige, från Luleå i norr till Laholm i söder. Det är inte ett så militant nätverk som det låter, utan det handlar om ett nätverk som vill se en levande landsbygd. Vi har uppvakttat skolministern och ska nu gå till den ansvarige ministern för landsbygdsutveckling.

På västkusten finns det flera byar som riskerar att förlora sina skolor. Jag kommer att skicka in artikel som förslag till Strömstads tidning för att marknadsföra vetenskapsfestivalen. Det kan förhoppningsvis locka flera externa deltagare till vetenskapsfestivalen. Jag har skickat särskilda inbjudningar. Jag skickar också artiklar till de lokala tidningarna.

En kort bakgrund till föreläsningen: Det pågår en skolkamp i Sverige. I Luleå har flera skolor lagts ned, men skolor har också lagts ned i Leksand, Falun, Höör, Mora, Ludvika, Borlänge, Lindesberg, Söderhamn, Vilhelmina, Strömstad, Sunne, Norrtälje, Filipstad, Stenungsund, Göteborg... och många andra orter. Om en skola läggs ned är det mycket svårt att få barnfamiljer att flytta till orten.

Många aktionsgrupper i Sverige kämpar idag för att rädda sina skolor. Striden avspeglas på olika sätt i lokaltidningarna och i såväl lokal-tv som i lokalradion. Det finns artiklar om nedläggningshot och om beslutade nedläggningar av mindre skolor. Insändar- och debattsidorerna innehåller inlägg mot skolnedläggelse.

I den här konflikten som utkämpas om små kontra stora skolor finns bara förlorare. Eleverna är de som förlorar allra mest på skolnedläggelser. De får lämna sina trygga och invanda miljöer och många blir långpendlare med långa och mycket tröttsamma skoldagar som följd. När det gäller att utveckla barnens sociala och emotionella färdigheter finns stora fördelar med de små skolorna. Om man vill förbättra barns framtidsutsikter så räcker det inte med att bara fokusera på kunskapsresultaten, vi måste också se till barnens sociala och emotionella utveckling.

Föräldrarna/vårdnadshavarna förlorar också, med stora problem att försöka att få ihop familjelivet med pendlare barn och unga. Engagemanget mot nedläggning är också tidskrävande och energikrävande.

Lärarna i en skolnedläggelse är också förlorare. Ingen frågar lärarna hur de ser på de små skolornas verksamhet och en flytt till centralorten. Lärarna är egentligen processens huvudpersoner, tillsammans med eleverna, men deras röster hörs inte. Beslutsfattare och skolledning talar för lärare i utredningar och i arbetet. Det är synnerligen oprofessionellt. Jag är för en mera professionsstyrd verksamhet i skolor och förskolor.

Politiker som sitter i fullmäktige och i utbildningsnämnder och fattar de obekväma nedläggningsbesluten är också förlorare, vare sig man stöder förslagen eller inte. Vare sig man är i majoritet eller i opposition. Politikens anseende blir ännu mera skamfilat. Styrande partier tappar väljare och politikerhatet växer som ogräs.

Ansvariga tjänstemän får också ta stryk i ett nedläggningsbeslut. Tjänstemän som inte är folkvalda, men har inflytande och makt, när de folkvalda politikerna är svaga.

Vad kan en föreläsning egentligen göra? Vi kan lyfta upp frågan på den politiska arenan. Vi kan stoppa skoldöden och en utarmning av landsbygden. Skolnedläggning bör vara den absolut sista och den enda utvägen, när alla andra möjligheter har diskuterats noga och prövats. Exempelvis ny teknik och olika former av distansundervisning som gör det möjligt att ha en kvalitativ god och högt specialiserad skolverksamhet på distans för elever. Speciallärare eller ämneslärare kan lockas att komma som resurs till små skolor i stället för att elever ska åka långa bussresor till centralorten. Att det inte skulle gå att få behöriga lärare till byskolorna är en myt och helt felaktigt. Det finns en uppsjö av möjliga åtgärder om viljan finns hos huvudmannen att behålla en skola med behöriga lärare.

Arbetsmiljön på de mindre skolorna ska naturligtvis vara den allra bästa för personalen och arbetsvillkoren för pendlare lärare behöver också förändras till det bättre. Lönepolicyn måste ändras, bättre lönevillkor ska ges till lärare på små skolor på landsbygden, i stället för lärare på stora skolor i städerna som det är idag.

Nedmonteringen av de små landsbygdsskolorna i Sverige är förödande. Sverige är unikt med denna omstrukturering som totalt utarmar landsbygden. Vi ser inte några liknande trender inom EU.

Det behövs ett nytt sätt att se på mindre skolor, skolbyggnader och skolans verksamhet. Beslutsfattare, politiker och tjänstemän behöver tänka om och tänka nytt. Hållbar livsmiljö är på alla sätt ekonomiskt lönsam.

Åsa Morberg: Nyutkommen bok om bedömning

Nyutkommen bok om bedömning och betyg.

Lundgren & Karlefjärd (2024) Betyg i skolan: En handbok, Gothia Kompetens

Av Åsa Morberg, fil.dr i pedagogik, docent i didaktik

Behövs det verkligen en bok om betygssättning för lärare? Ja, säger experterna Pernilla Lundgren och Anna Karlefjärd på bedömning och betygssättning, som är författare till en nyutkommen handbok. Ja, säger jag som recensent. Bedömning och betygssättning kräver kunskap, tillit och handlingsutrymme. Bokens ton är samtalets och det känns behagligt för läsaren.

Bokens avsikt är att stärka lärarna i betyg- och bedömningsfrågor och det känns väldigt bra. Författarna vill stärka lärarna i deras professionalitet och de menar att lärare ska våga lita på sina bedömningar när det gäller betyg.

Boken är tunn och mycket lättläst. Den är på 79 sidor. Boken är indelad i 15 kapitel och den har ett särskilt referenskapitel. Författarna vill hjälpa lärare att sätta betyg på ett lite enklare sätt. Det sätt som författarna förespråkar skall ge mera tid till lärarnas undervisning, och mindre tid till att samla in underlag och motivera betyg. Det lockar säkert lärare. Boken är bred, då den vänder sig till lärare från i princip hela skolsystemet.

Båda författarna är erfarna lärare och de kommer från skolverket respektive rektorsutbildningen. Båda två har varit med och arbetat fram dokument dels i allmänna råd, dels i Betygsutredningens betänkande. Båda två anses vara bland de främsta nationella experterna på betygssättning. Deras texter har tyngd och känns helt igenom trovärdiga.

Bokens upplägg består dels av texter inom en rad centrala områden för bedömning och betygssättning, dels av frågor och svar. Det finns en mängd formalia kring betygssättning och den måste lärare ha kontroll över. Det handlar om vem som får sätta betyg, om betyg kan ändras eller överklagas, om när man ska sätta betyg, om betygs- och bedömningsunderlag och om lärares informationsansvar till eleverna.

Boken handlar om själva processen att sätta betyg, om terminsbetyg och slutbetyg, om betyg och nationella prov, om undantagsbestämmelser, om blockbetyg, om betygssamtal och om prövning. Det finns också ett avslutande kapitel om betygssättning på vetenskaplig grund. Det är förvånansvärt hur mycket information författarna kan ge på förhållandevis få sidor. Författarna varvar sina texter med frågor och svar.

Behovet av kunskap om betyg och bedömning är ofantligt stort. Lärare behöver kunna förstå, värdera och använda bokens information och klara av att bedöma och betygssätta sina elever. Bokens sista kapitel har jag några funderingar om. Kanske betygssättning på vetenskaplig grund är ett alldeles nödvändigt perspektiv på all litteratur till lärare? Den bepröva-de erfarenheter räcker inte. Kapitlet innehåller inte bara vetenskaplighet, utan kapitlet innehåller annat matnyttigt också. Kanske är det bara rubriken på kapitlet som borde varit en annan?

Boken kommer säkerligen att sälja bra. Det är glädjande för Gothia kompetens, som har många bra utgåvor till lärare om olika undervisningsproblem.

Åsa Morberg: Nato och totalförsvaret i skolan

Utökat stoff i skolan: Nato och totalförsvaret läggs in – Vad ska tas bort? Vilken förberedelse får Sveriges skolledare och lärare?

av Åsa Morberg, fil.dr i pedagogik, docent i didaktik

Regeringen aviserar nu att skolans uppdrag ska utökas med "Sveriges totalförsvaret och Natos roll". Det är inte så förvånande med tanke på världsläget. Regeringen ska dessutom modernisera regler och lagar för skolans och förskolans roll i händelse av kris, krigsfara eller krig.

Skolminister Lotta Edholm menar att ett förändrat säkerhetsläge och Sveriges inträde i Nato är så viktigt att svenska elever verkligen behöver kunskaper om totalförsvaret och om Nato. Det är egentligen inte bara barn och unga som behöver ny kunskap, även vuxna behöver få kunskap om totalförsvaret och Nato.

Från och med 2025 ska Sveriges gymnasieelever få lära sig om totalförsvaret och om Nato. Detta ska ske inom ramen för ämnet samhällskunskap. Stoffet som eleverna ska lära sig handlar om Sveriges totalförsvaret, folkrätten, utrikesfrågor- och säkerhetspolitikens roll för mellanstatliga förbindelser och särskilt då Natos roll. Detta skall bland annat ingå: Demokrati som samhällsidé, de mänskliga rättigheterna och demokratibärande samhällsinstitutioner samt deras skydd. Sveriges totalförsvaret. Rättsprinciper och rättsstaten i demokratin.

Vilka områden skall då tas bort för att ge utrymme åt det nya stoffet? Det nämns ingenting om det från departementet. Naturligtvis måste stoff tas bort från skolan för att ge utrymme till dessa nya områden. Hur komma åt problemet med stoffträngsel när den centrala styrningen av skolan ökar?

De nya undervisningsområden som skrivs fram ingår inte i lärarutbildningen. Det är många nya viktiga frågor som blivande lärare behöver få kunskap om, såväl ämneteoretiskt

som didaktiskt. Naturligtvis är alla nya områden viktiga att förbereda sig för, men detta är särskilt viktigt. Området är komplext. Vad ska tas bort för att rymma detta område? Kompetensutveckling behövs också för befintlig skolpersonal och deras rektorer. Att förbereda sina elever för krig är inget som erfarna lärare kan med automatik.

Det finns idag visst stöd på Skolverkets hemsida, men med tanke på det nya uppdraget måste även Skolverket uppdatera sin information. Det behövs också ett politiskt uppdrag till Skolverket om översyn av information ut till landets skolor. Skolor bör förbereda sig och faktiskt öva för att kunna fungera vid höjd beredskap och i händelse av krig. Skolverket vill att detta arbete ska påbörjas omgående.

Det finns en pågående läroplansöversyn och arbetsgruppen förväntas ta ställning till om kunskap om totalförsvaret och NATO även bör ingå i grundskolans läroplan. I dagens läroplan finns inga skrivningar inom detta och detta är inte så konstigt. Uppdraget ska redovisas 2025.

Regeringen menar sammanfattningsvis att skolan är en viktig del av totalförsvaret. Skolan och förskolan har viktiga roller vid krigsfara eller krig. Verksamheterna ska så långt möjligt fungera som vanligt. På så sätt kan omsorgen om barn som har föräldrar/vårdnadshavare i samhällsviktiga verksamheter fungera.

Regeringen vill sammanfattningsvis stödja utvecklingen av den civila beredskapen inom skolan. Det finns dessutom en utredning inom Utbildningsdepartementet som ska modernisera reglerna för skolväsendet vid extraordinära händelser i fred, krigsfara eller krig. Skolministern säger att friskolorna och förskolan exempelvis inte är inräknade. Det bör de naturligtvis vara.

Åsa Morberg: Recension av "Ledarskap i klassrummet"

Om: Steinberg, John (2024) Ledarskap i klassrummet: Handbok för studiero och undervisningskvalitet – en yrkespraktisk önskebok.

av Åsa Morberg, fil.dr i pedagogik och docent i didaktik

Titt och tätt dyker det upp intressanta böcker av John Steinberg, fil.dr i pedagogik och lärarfortbildare. Han har en gedigen erfarenhet av skola och lärarutbildning, som dels rektor, dels universitetslektor. Han har en helt imponerande produktion på ett drygt femtiotal böcker om lärande, ledarskap, värderingar och kommunikation. Hans bidrag till lärarlitteratur är omfattande och betydelsefullt.

Han har också tidigare skrivit en mycket intressant bok om att "Vända en klass". Hans bidrag till svensk skolpersonal är beundransvärt stort. Den här boken är faktiskt en reviderad bok och den är något utökad bl a med tre kapitel om undervisningsmetodik. Det är intressant att han använder begreppet metodik, det yrkespraktiska erfarenhetsbaserade begreppet som alla efterlyser. Boken har ett varmt gult omslag och på framsidan finns en pil som siktar mot framtiden som stöds av många händer. Omslaget är en symbol för bokens innehåll. Bokens texter är lättillgängliga och helt igenom yrkespraktiska.

Begreppet handbok är glädjande. Det är ett attraktivt begrepp framför allt för nyblivna lärare. Genom boken blir läraren "ledd vid handen". John Steinberg fokuserar också på två centrala begrepp: studiero och undervisningskvalitet. Han har ett tydligt ledarskapsperspektiv på allt som skrivs. Steinberg menar att det är lärarens ledarskap som är nyckeln till framgång i alla barn-, ungdoms- och vuxengrupper. Med ett fungerande ledarskap kan läraren ägna sig mera åt att utveckla sin undervisning och det är alldeles sant.

Om ledarskapet haltar så blir läraren alltmer upptagen av ordningsfrågor, förhandlingar och sist men inte minst tillsägelser. Hans syfte med boken sägs vara att öka sannolikheten för att ledarskapet fungerar och det ser läsaren direkt. Läraren bör försöka att skapa studier så att läraren kan utveckla sina undervisningsmetoder. Han fokuserar främst på tre områden: Det individuella ledarskapet, det kollektiva ledarskapet och det undervisande ledarskapet. En intressant indelning.

Boken omfattar 144 sidor och är 26 kapitel och avslutas med en referenslista. Det är inte enbart en referenslista utan det är också lästips för vidare studier. Boken är upplagd så att den kan fungera för en studiecirkel. Det finns s.k. "Att göra"-avsnitt i boken som innebär att det finns uppgifter att pröva. Det finns också diskussionsfrågor. John Steinberg vet vad som möter en lärare under en dag. Han talar om hur lärare kan hantera dessa situationer enskilt eller i grupp. Han serverar också med checklistor i boken.

I boken skriver John Steinberg om sin förhoppning att läsarna skall fortsätta sin inre resa. Det är en fin önskan. Han önskar att boken skall inspirera till självreflektion, och reflektion tillsammans med kolleger. Han skriver om läraryrket som ett utmanande yrke i ett alltmer komplext samhälle.

John Steinbergs bok är verkligen läsvärd. Boken kan absolut rekommenderas. Det är en förtroendeingivande bok. John Steinberg kan och vet hur det är att vara lärare i den svenska skolan. Det är verkligen glädjande. Idag skrivs böcker av författare som har mycket begränsad erfarenhet av skolan, men här finns en författare med en gedigen erfarenhet.

Gudmund Bergqvist: Ny världsordning

Ny världsordning

Gudmund Bergqvist

Efter andra världskriget skedde en maktgruppering av stater som karakteriserades av

- a. västern
- b. sovjetimperiet
- c. de övriga ofta kallade tredje världen med Kina och Indien som de stora länderna.

Denna situation ändrades på 1990 talet med sovjetimperiets kollaps och vi kom in i en period med ett ökande antal demokratier i världen, som andades en optimism återspeglad i Francis Fukuyamas End of History (dock ofta kraftigt övertolkad). Antalet demokratier ökade varje år. Kina övergav de maoistiska teorierna och kom in i en fas av mycket snabb ekonomisk utveckling. 100-tals miljoner människor i världen lyftes från stor fattigdom och det fanns ett hopp om demokratisk utveckling i Kina.

Men sedan finanskrisen 2008 har utvecklingen vänt och antalet länder som är demokratier minskar enligt mätningar av många undersökare bland dem V-dem. Denna delar in stater i i fulla demokratier, partiella demokrater, valdemokratier och auktoritära.

Ett antal länder har fallit på denna bedömning t.ex. beskrivs Indien som endast en valdemokrati. I Europa har speciellt Ungern kraftigt minskat demokratiskt genom uppköp av regeringskritiska tidningar och massmedia och genom att politisera rättsväsendet. Ungern kallas sig illiberal demokrati. En alldeles egen definition.

Ryssland har gått från valdemokrati till auktoritär till ren diktatur. Antalet rena auktoritära har ökat och där intar Nordkorea sista platsen på V-dems lista. De auktoritära staterna agerar ibland gemensamt och stöder ofta olika militära kupper där sedan som i Afrika regimen

är beroende av Wagnergruppens beryktade knektar. Kina har inlett en stor ekonomisk offensiv med stora projekt i Afrika, stora lån till Sydamerika och i Asien arbetet på Belt and Road projektet som via delprojekt i olika länder kommer att ge Kina handelspolitiska fördelar i kontakten med den stora europeiska marknaden men också försätter länderna på vägen i ett beroendeförhållande till Kina.

Under 1960-70 talen var den ekonomiska dominansen för de demokratiska staterna mycket stor. I och med ekonomisk tillväxt i många länder som t ex. Kina och Indien och deras uppgång från fattiga till medelinkomstländer. Indonesien, Turkiet och andra folkrika länder har gjort liknande resa.

Den ekonomisk balansen har förskjutits och blir så ännu mer i framtiden där Västerens del från att ha varit dominerade blir påtagligt mindre än de övrigas. Kina har genom sin statskapitalism visat att utveckling är möjlig utan ett demokratiskt samhälle. Att sedan kanske en majoritet av innevånarna missbrukas är en annan sak.

Efter andra världskriget med USA som dominerande världsmakt och med tillskapande av FN, Världsbanken och andra internationella organ fick dollarn som internationellt betalningsmedel en central plats. Detta har varit till stor fördel för USA. Kina arbetar intensivt för att få yuan som stort internationellt betalningsmedel och minska världens beroende av dollarn dvs. också minska USA s makt.

I och med Ukrainakriget betalar Kina Ryssland i yuan och vill att allt fler länder skall använda den. Förlust av dollarns dominans skulle ha en kraftigt negativ inverkan på USA:s utveckling och ekonomi där USA tidigare kunnat låna och skuldsätta sig med dollarn som stöd.

Nyligen kungjorde det s.k BRICS-blocket (Brasilien,Ryssland Indien,Kina och Sydafrika där Kina i verkligheten är ledande att man vill bjuda in 6 ytterligare länder: oljeländerna och diktaturerna Iran, Saudiarabien och UAE samt diktaturerna Egypten och Etiopien. Detta är ett direkt hot mot ”western” eftersom de och Ryssland skulle ha en klart dominerande ställning på olje- och gasmarknaden.

Man kan jämföra de islamiska ländernas relation till Kina, det land som raserar moskéer, sätter en miljon muslimer i koncentrationsläger etc. ”But money talks”, vilket skulle kunna vara en fördel för väst och minska oljeländernas trohet till en Kinabaserad världsordning.

Hur bemöter väst detta klara hot för framtiden? Minskat fossilberoende genom grön omställning är ett bra första steg speciellt för Europa. Det är självklart att man på alla sätt måste stödja demokratiska rörelser och genom praktisk politik såväl ideologisk som ekonomisk stödja utveckling mot demokrati. Man bör genom olika diplomatiska medel försöka få fram en 4.e och 5.e demokratiskt kluster i Sydamerika och Afrika, motsvarande de som finns i Nordamerika, Europa och Asien.

EU och USA bör öka sitt inflytande ekonomiskt bland annat som t ex. Mercurosur och liknande och med stöd för utveckling för att på olika sätt skapa tidigare nämnda klusters av demokratiska stater i dessa världsdelar. Hotet att det förstörade BRICS blocket skulle börja utnyttja oljevapnet är stort. Det motarbetas på ett bra sätt genom en grön omställning som gör speciellt EU men även USA mindre känsliga för sådan utpressning.

Vi måste komma ihåg att vår kamp för demokratin inte endast är en kamp för oss utan också för de massor som förtrycks av de auktoritära staterna och deras ideologier. De behöver få frihet och en bra utveckling vilket demokrati är det bästa systemet för.

Och slutligen för demokratin stöd Ukraina genom United24

Litteratur

Fukuyama F. (1992) End of History and the Last Man. Free Press

Fukuyama F. (2014) Political Order and Political Decay. Farrar, Strauss&Giroux

Huntington S. (1993) Clash of Civilizations Foreign Affairs

Huntington S. (1997) The clash of civilizations and the remaking of world order Simon & Schuster

Krastev I. Eastern Europe's Illiberal Revolution. Foreign Affairs maj-juni 2018 p 49-56

Mounk Y & Foa RS The end of the democratic century Foreign Affairs May.June 2018

p29-38

v-dem (Varieties of Democracy, <https://www.v-dem.net/>)

Economist 2023 sept 16 p. 78

Carl Olivestam: Thomas Müntzer

En lingvist som kom att sluta som ligist i brist på humörs kontroll och förslagen list Om Thomas Müntzer som fick plikta med en förtidig död men alltfört levande på sitt fem-hundra år

Av Carl E Olivestam

Vad kan vi lära av denna historia?

Leva mitt liv och se vad som sker, är en bedräglig schlager. I stället handlar livet om att i tid bestämma sin inriktning, skapa sin karriär men utan att tveka bryta upp för att anta nya utmaningar. För att lyckas räcker det inte endast med begåvning. Därtill krävs omdöme och självkontroll. Saknas de senare underlättar det val av äventyr utan att besvärans av bedömning av medföljande konsekvenser. Då kan man med lite tur fria sin 500-årsdag om ett år, som detta personöde visar. Tolle Lege Disce - Tag och Läs och Lär ...

I brytning mellan 1400- och 1500-tal skedde en uppgörelse med det man långt senare kallade medeltiden som medförde inbrytningen av nya tiden. Det innebar en uppgörelse mellan etablerade traditionstyngda auktoriteter och etablerandet av innovativa entreprenörer. Dessa uppbrott och nyerövringar skedde på breda fält som inom politik, ekonomi och vetenskap men där upproret mot den romersk-katolska kyrkan och uppkomsten av reformationsrörelser i eftervärlden fått största uppmärksamhet. Dessa möjliggjordes av att detta uppror inträffade samtidigt med uppgörelser inom den världsliga makten, en revolt av ett antal furstar mot det tysk-romerska kejsarriket.

Thomas Müntzer 1489-1525 bedrev akademiska studier inom lingvistik och allmän språkvetenskap samt i retorik vid Leipzigs universitet och Brandenburgische Universität i Frankfurt. Hans bestående forskarinsats med konsekvenser långt utanför den akademiska världen var som lingvist, särskilt mellan 1523 till 1525. Müntzers forskning bidrog till processen för utjämning och urval av den tidens olika litterära språk. En förutsättning för utvecklingen av ett nationellt litterärt språk.

Om Müntzer hållit sej inom denna vetenskapliga disciplin skulle hans egen utveckling ha blivit mindre dramatisk och hans eftermäle ett helt annat. Men dessvärre finns beskrivning om honom som en uttryckskraftig person som inte lät sej infångas i en akademisk återhållsamhet. Han visade sej kunna brusa upp och använda specifikt och utmanande språkbruk i sin ambition att göra sej respekterad inom och förstådd utanför den akademiska kontexten.

Detta skulle efter en tid få brutala konsekvenser för karriär och personligt slut då han lämnat den akademiska skyddade verkstaden. På Martin Luthers rekommendation fick akademikern tjänst som präst i Zwickau i Sachsen. Där kom han att konkret visa upp revolutionära utspel formade i antikens retorikens utsvävningar (Joachim Schildt. Thomas Müntzer und die deutsche Sprache. From the journal. STUF - Language Typology and Universals. <https://doi.org/10.1515/stuf-1989-0408>).

Thomas Müntzers karriär från lingvist till ligist hade tagit fart. Med den akademiska banan avslutad, sparkad som präst var det anslutning till det pågående inbördeskriget som erbjöd en slutlig arena där han till en början skördade framgång. Här kom hans häftiga humör och brist på självpositionering och samhällsanalys till gagn. Att kalla sin tidigare tillskyndare Martin Luther en fet munk gav nog upphov till munterhet. Som utmanande folktalare tog han nu sina lingvistiska studier i folkspråket till hjälp för att erövra ledartröjan i det kaos som rådde i det tysk-romerska riket. Det så kallade bondeupproret utbröt 1524 och den ideolog som upprorsmakarna hämtade sin inspiration och legitimation från var Martin Luther. Hans lära om det allmänna prästerskapet och att alla människor skulle själva läsa och tolka bibeln omsattes i uppror mot överheten både i form av prästerskap och politiska ledare. Under sina resor satte han upp tryckpressar och delade ut sina pamfletter till alla som ville läsa dem, särskilt de lägre klasserna, vars stöd för honom växte. Utvecklingen oroade både Luther och Müntzer men de valde helt motsatta strategier för att hantera problematiken. Martin Luther fördömde upproret och uppmanade de tyska furstarna att slå ner det: Stick ned, slå och döda dem, som man gör med en galen hund, var hans uppmaning till furstarna, som valde att följa denna strategi.

Müntzer blev provocerad av alla de övergrepp mot det vanliga folket som blev följden. Han ställde sej på folket sida och såg sig själv som "Guds terrorprofet" i det att han ledde folkuppror mot furstarna. Våldet mot folket skulle med våld mötas. . När han därmed övergick från religiös reformator till fullskalig radikal, ökade en klyfta mellan honom och Luther, som han nu betraktade som en hycklande "Påven från Wittenberg". Och han benämnde i sina tal Luther som en "smutsgris". Och Luther svarade med att "fanatikern" och hans anhängare måste förintas.

Detta frimärke visar Förbundsrepubliken Tysklands (BRD) uppskattning och betydelse av Thomas Müntzers akademiska insats

Som folktalare och folkledare tog han i besittning sin slutliga roll. Men det blev en kortvarig tid på tribunen. Han fick snart erfara likt många före honom att polaritet är en färskvara. Och om givna löften inte uppfylls enligt anhängarnas förväntningar och därtill inte stämmer överens med konkurrenters och makthavares och uppfattningar kan bara slutet bli ett:

De sachsiska furstarna fattade sitt beslut på Martin Luthers uppmaning och grep Müntzer 1524 i Mühlhausen i Turingen för att efter en dom med förutsägbar utgång bli halshuggen 27 maj 1525 (Gritsch, E.W. Reformers without a Church. Forest Press 1967). En lingvist med skarpsinnigt huvud slutade som huvudlös ligist, dömd på egen brist på list, är min korthuggna sammanfattning. Men historien slutar inte här. När Tyska Demokratiska Republiken (DDR) uppstod som en självständig stat efter Nazitysklands delning 1949 behövde den nya regimen finna en legitimitet för sin revolutionära kommunistiska statsideologi. De fann vad de sökte i Thomas Müntzer, inte som akademisk lingvist eller präst, men däremot när han lämnat allt detta för att uppträda som den kommunistiska revolutionens föregångare. I DDR blev han

återupprättad och återuppstånden med sin avrättning på meritlistan. En martyr för de kommunistiska idealen. Han blev DDR:s revolutionära hjälte som redan i sin tid skapade, om än kortvarigt, den ideala stat som nu med DDR äntligen skulle bli mer permanent. Mühlhausen återtog sin betydelse på grund av Müntzer och hans insats i bondekriget där han förfäktade de kommunistiskt-demokratiska kraven på ett jämlikt samhälle med lika rättigheter för alla. Staden Mühlhausen fick undertexten Thomas Müntzer Stadt. Och museer upprättades där särskilt det uppväxande släktet skulle ta del av exempel på den rätta historieskrivningen (Steinmetz, M. Das Munsterbild von Martin Luther bis Friedrich Engels. Berlin 1971; Olivestam, CE. Kristendomens historia i en global värld. Opublicerad; Hjort, E. Reformationens bad boy gjorde uppror med de fattiga. P1 OBS 10.04.2024; Vuillard, E. De fattigas krig. Lind&Co 2021).

Och kulten kring Müntzer kanske nådde sin höjdpunkt 1989 med 500-årsjubileet av hans födelse 1489, för att tio år senare DDR självt skulle hamna i historieböckerna.

Detta frimärke visar den tyska demokratiska republikens (DDR) uppskattning och betydelse av Thomas Müntzers revolutionära insats. Jämför med nuvarande tyska stats uppskattning av Müntzers akademiska insats, bild ovan.

Slutligen kan ni läsare med mej konstatera att ingen kan förutsäga eget livsöde, och än mindre en eftervärlds eventuella och skiftande omdömen. Men genom att satsa på att bli både en framgångsrik lingvist och en framstående ligist är chanser för överlevnad större jämfört med att enbart hålla sej till en karriär. Här några avslutande sentenser att välja bland för att medvetandegöra den egna positionen för förespråkare för bådadera har vi fortfarande runt omkring oss:

Utan universitet - ingen som förvaltar banbrytande akademiska lingvistinsatser

Utan stater som DDR - ingen som firar förbrytande skadliga ligistinsatser.

Framtiden tillhör dem som med brist på omdöme utövar sin list

(Olivestam 12.04.24).

eller

De tillhör himmelriket som förföljs för rättfärdighetens skull

(Parafras Olivestam Matteusevangeliet 5.10).

Sten Philipson: Etikpolicy

Etikfrågorna är numera centrala i vetenskapligt arbete. En etikprövningslag trädde i kraft 2004. Etikprövning gäller i första hand forskning på människor och djur. För att få bedriva sådan forskning på till exempel mänsklig vävnad eller känsliga personuppgifter krävs tillstånd av Etikprövningsmyndigheten. När det gäller djurförsök sker prövningen av regionala djurförsöksetiska nämnder och centralt av Centrala djurförsöksetiska nämnden (CDFN).

Denna typ av etikprövning är inget som Strömstad akademi ska hålla på med. Däremot behöver Akademien följa upp den forskning som utförs av våra medlemmar och som Akademien kan uppfattas stå bakom.

Därför har styrelsen under lång tid diskuterat möjligheten att ta fram en s.k. uppförandekod. Det är inget konstigt. Karolinska Institutet och KTH är exempel på svenska lärosäten som har antagit sådana koder, liksom Stockholms och Uppsala universitet. Dessa uppförandekoder förväntas forskare, lärare och studenter följa i vardagsarbetet. Även internationellt är uppförandekoder vanliga.

Mitt gamla universitet Harvard har länge haft en sådan Code of Conduct eller som den kallas: Academic Integrity and Standards of Conduct. Harvard har även inrättat ett etikråd – Code of Conduct Council – vars uppgift i korthet beskrivs på detta sätt: “The Council handles the resolution of School or University rules, breaches of community standards and/or other disciplinary matters involving student at the School.”

Det förslag till etisk policy som Strömstad akademis styrelse avser att lägga på årsmötets bord för beslut i juni 2024, utgörs bland annat av en uppförandekod, det vill säga riktlinjer och handlingsprinciper för hur Akademien och dess medlemmar ska bedriva sin verksamhet på ett etiskt, socialt och miljömässigt riktigt sätt. I korthet syftar koden till att det alltid ska gå att lita på att den forskningen som genomförs i Akademiens namn ”håller hög kvalitet, att den utförs och avrapporteras på ett sanningsenligt sätt, bedrivs med respekt för viktiga samhällseliga värden, samt att forskaren tar ansvar för sin forskning.”

Förslaget innebär också att man vill inrätta ett etikråd vars uppgift ska vara analyserande och rådgivande. Tanken är att rådet ska kunna ge en allsidig belysning av ett planerat eller pågående projekt utifrån uppförandekoden. Det ska också kunna ge etisk rådgivning när det gäller till exempel vetenskapliga artiklar som utgör förstahandsutgåva inom någon av Akademiens vetenskapliga publikationskanaler.

Enligt förslaget ska rådet bestå av fyra ledamöter valda bland Akademiens medlemmar. Styrelsen är nu intresserad av att finna personer som skulle vara intresserade av att ingå i etikrådet. Erfarenhet av etisk analys och rådgivning är önskvärd men det viktiga är ett intresse för de etiska frågorna. Om dessa rader leder till att några medlemmar skulle vilja ingå i rådet, hoppas vi att man kontaktar Akademiens rektor, Per Flensburg, sammankallande i valberedningen, Peter Borenstein, eller styrelsens ordförande Åsa Morberg.

Stockholm den 9 april 2024

Sten Philipson

Anders Gustavsson: Om antologier

Om antologier

Anders Gustavsson

Strömstad akademi har sedan 2016 haft en omfattande utgivning av vetenskapliga antologier på eget förlag. Ett undantag är Barnbarnens århundrade som utgavs 2016 av Novus förlag i Oslo. En fördel med att utge antologier är att arbetet för samman forskare från olika vetenskapliga discipliner kring en övergripande gemensam målsättning, och det leder till ny kunskap. Livliga diskussioner har förekommit när man läst varandras manuskript. Det har utvecklats till ett lagarbete som jag har följt på nära håll att genom redigeringsarbete.

En tanke har varit att antologierna skall göras tillgängliga både i bokform och digitalt i Strömstad akademis publiceringsserier. När det gäller publicering i bokform är tryckningskostnaden en knäckfråga. Strömstad akademi har fördelen av att rektor Per Flensburg på ett förnämligt sätt utför layoutarbetet. Därigenom sparar akademien betydande kostnader.

Rent allmänt är det svårt att hitta kanaler för att ansöka om tryckning av antologier medan det är lättare i fråga om monografier med en författare. Ett alternativ för att få fram medel till tryckning har varit att författarna har förhandsbeställt ett antal antologier för ett reducerat pris. Den resterande summan har redaktören ansökt om hos Strömstad akademi som beviljat medel efter styrelsebeslut. En sådan tilldelning från akademien har emellertid ifrågasatts under den senaste tiden. Det har ansetts bättre att ge ut antologier på externa förlag. Detta har emellertid visat sig vara resultatlöst vid de förfrågningar som skett i fråga om de senaste utgivna antologierna.

Lagret av akademins antologier finns i Strömstads stadshus medan distributionen sker genom Strömstads bokhandel när det kommer beställningar från Bokus eller Adlibris. Tyvärr är bokförsäljningen begränsad. Inom Strömstad akademi har det därför kommit att diskuteras hur försäljningen skall kunna ökas genom en förbättrad marknadsföring. Svårigheten är emellertid att försäljning av akademiska böcker är trög även för bokförlagen.

För att undvika ekonomiska och andra problem med kommande antologier har frågan uppkommit om att utarbeta en policy för utgivning av antologier. Externa förlag skall eftersträvas. Noggranna instruktioner skall ges för redaktörens arbete. Ekonomin för utgivningen skall vara klar från början.

Jag ställer mig dock frågande inför dessa noggranna regleringar. Jag har inte varit med om att ekonomin varit klar vid starten av de antologiarbeten där jag har medverkat. Hittills har någon akademiledamot föreslagit tema för en ny antologi och efterlyst andra intresserade författare genom upprop i Nyhetsforum. Texterna växer sedan successivt fram genom diskussioner. Dessa brukar vara fruktbara även om det också kan uppstå besvärliga motsättningar. Om allt skall vara reglerat från början, kan det bli svårt att få någon att åta sig uppgiften att vara redaktör. En redaktör vill helst inte ha en allt för snäv tvångströja.

Ett resultat kan bli att Strömstad akademi bara skall satsa på digitala antologier som är kostnadsfria. Men då har akademien inte några konkreta produkter att visa upp vid vetenskapsfestivaler och bokmässor. Min fråga till er ledamöter i vår akademi är om vi skall fortsätta med att ge ut tryckta antologier eller inte. Om så inte är fallet, får var och en av oss i stället satsa på individuella monografier och publicering i tidskrifter. Men vad skall vi då ha Strömstad akademi till? Jag betraktar denna akademi som ett samarbetsforum för vetenskapligt tänkande, samordnade diskussioner och publiceringar.

Organisationskommittén: Om Vetenskapsfestivalen

Vetenskapsfestivalen 10-13 juni 2024

Information till akademiledamöter från organisationskommittén

Först två viktiga datum:

15 maj: Sista dag för anmälan om deltagande i festivalen till organisationskommittén, c/o lars.broman@stromstadakademi.se. Detta är också sista dag att skicka rubrik till anförande på 30 min, om du önskar hålla ett sådant, till programkommittén, c/o anders.gustavsson@ikos.uio.no.

27 maj: Sista dag att skicka abstract (max 1 A4.sida) till Anders Gustavsson Sista dag att betala registrering till Strömstad akademis plusgiro 1115-5. Hur mycket du ska betala beror på vilka delar av festivalen du avser att delta i. Slutligt beslutad kostnad får anmälda veta strax efter 15 maj. Preliminärt gäller dessa priser per person: Deltagande i festivalen inkl måndagsmingel och -buffé, luncher tisdag och onsdag, pauskaffe 550:-. Räkfrossa på Furholmen inkl båtresa tisdag kväll, 400:-. Festivalmiddag på Laholmen (förrätt, huvudrätt, kaffe) onsdag kväll, 450:-. Båttutflykt till Skjærhalden torsdag 10-14 inkl smörgås på hemvägen, 250:-. Både på Furholmen och på Laholmen kan man köpa till drycker enligt eget val.

På måndag eftermiddag och kväll håller vi till i Strömstads klassiska stadshus, möten i Fars sal, mingel på balkongen, kaffe och buffé i café Guldtuppen. Tisdag och onsdag håller vi till på Laholmen; deras berömda lunchbuffé innehåller salladsbord, soppa, varmrätt, ostbricka, dessertbuffé, kaffe.

OBS! Du bör snarast boka hotellrum/motsv., för den veckan som festivalen äger rum är det högsäsong i Strömstad – gå t ex till Hotell i Strömstad (vastsverige.com).

Här följer det översiktliga programmet. Innehållet i sessionerna läggs in av programkommittén Per Flensburg och Anders Gustafsson efter att ni har skickat dem era önskemål om medverkan:

Måndag 10 juni, Stadshuset (från kl 14)

1130-1230 Träff i Strömstads bokhandel. Därefter lunch på egen hand.

1400-1730 Medlemsmöte, kaffepaus, årsmöte

1730-1900 Högtidlig installation av nya ledamöter följt av mingel. Åke Candell sjunger för oss

1900-2100 Smörgåsbuffé

Tisdag 11 juni, Laholmen

0900-1700 Sessioner i Alaska med avbrott för kaffepauser och lunchbuffé

1800-2100 Båttur till Furholmen med räkfrossa på Furholmens restaurang

Onsdag 12 juni, Laholmen

0900-1700 Sessioner i Alaska med avbrott för kaffepauser och lunchbuffé

1800-2100 Festivalmiddag i Laholmens restaurang

Torsdag 13 juni

1000-1400 Båttutflykt till Skjærhalden med några kort-föreläsningar på tema Koster

Både nya och gamla ledamöter hälsas varmt välkomna till Strömstad i juni!

Peter Frizell, Lars Broman, Rosa Jörgensson, Sveza Filipova, Sven Moosberg, Gudmund Bergqvist

Per Flensburg: Vetenskapsfestivalen, program

Vi provar ett nytt grepp i årets vetenskapsfestival. Istället för att prata om det vi vill tala om ska vi försöka att i så stor utsträckning som möjligt tala om det som strömstadsborna vill höra. Det blir föreläsningar som är mer populärvetenskaplig och publikfriande.

Schemat uppdateras ständigt och den aktuella versionen kan alltid hämtas här: <http://stromstadakademi.se/wp2/2024/04/18/preliminart-program-vetenskapsfestival/> Installation av nya ledamöter sker på må em och då bör man vara lite uppklädd. Speciellt de som ska installeras. Om föreläsarkolumnen inte har något namn betyder det att det tillfället är ledigt Om det står ett namn i föreläsarkolumnen innebär det att det finns en föreläsare som är villig att prata om angivet ämne.

Konferensen kommer att hållas på Laholmen 11-12 juni i rum Alaska och preliminära avgiften är 550:- Då ingår lunch på Laholmen och kaffe i pauserna.

Tid	Aktivitet	Föreläsare
Må 11:30-12:30	Träff i Strömstads bokhandel	
12:30-14:00	Lunch på egen hand	
14:00-15:30	Medlemsmöte	
15:30-16:00	Kaffe	
16:00-17:30	Årsmöte	
17:30-19:00	Installation av nya ledamöter	
19:00-21:00	Mingel och smörgåsbuffé	
Ti 9:00-9:30	Öppnande av festivalen, presentation av arbetsgrupper	Per Flensburg m fl
9:30-10:00	Makt och genus	Gudrun Olsson
10:00-10:30	Förskola, skola, fritids	Carl Olivestam
Ti 10:30-11:00	Kaffe	
11:00-11:30	Lärarytelse	Carl Olivestam
11:30-12:00	Byskolor	Åsa Morberg
12:00-12:30	Makt inom akademien	Anders Gustavsson
Ti 12:30-13:30	Lunch	
13:30-14:00	Körkort för kirurger -Macchiarini hade inte kunnat operera	Margareta Berg
14:00-14:30	Teknikvärdering	Rune Wigblad
14:30-15:00	Hjärtinfarkt	Peter Währborg
Ti 15:00-15:30	Kaffe	
15:30-16:00	??	??
16:00-16:30	??	??
16:30-17:00	??	??
Ti 19:00 -	Räkfrossa på Furholmen	Frivillig.
On 09:00-9:30	??	??
9:30-10:00	??	??
10:00-10:30	Ryggont	Peter Fritzell
On 10:30-11:00	Kaffe	

Tid	Aktivitet	Föreläsare
11:00-11:30	Varför gör de som de gör? Händelselogik som verktyg för förståelse av elevers agerande i lärandesituationer	Inga-Britt Skogh
On 11:30-12:00	Energiförsörjning	Göran Bryntse
12:00-12:30	Varför el är så dyrt och inte blir billigare	Per Flensburg
On 12:30-13:30	Lunch	
On 13:30-14:00	Kortsiktighet i samhället: Kärnkraft	Lars Broman
14:00-14:30	Tomas Kåberger	
14:30-15:00	Tomas Kåberger	
On 15:00-15:30	Kaffe	
15:30-16:00	??	??
16:00-16:30	Sveriges integration av flyktingar	John Fletcher
16:30-17:00	??	??
17:00-17:30	Utvärdering	??
18:30 -	Galamiddag på Laholmen	Frivillig
To 10:00-14:00	Båtutflykt Skjærhalden i Norge. Två föreläsningar om Koster under färden	Frivillig, betalas av ledamöterna

